

'Escapades van Joris gaan een keer uitkomen'

Joris Demmink stapt in zijn dienstauto. Deze foto werd in 2003 gemaakt voor weekblad Panorama. De gezichten zijn onherkenbaar gemaakt omdat hij toen nog anoniem werd opgevoerd in een verhaal over misbruik van jonge jongens.

FOTO GOFFE STRUIKSMA

Joris Demmink

FOTO JOS VAN LEEUWEN

DEN HAAG

Voormalig topambtenaar Joris Demmink wordt al jaren achtervolgd door beschuldigingen van seksueel misbruik van minderjarige jongens. Voor het

eerst verklaren drie (ex-) ambtenaren dat zij op het ministerie meldingen kregen dat Demmink 'jonge jongens' oppikte met de dienstauto. Ook veiligheidsdienst BVD zou hierover zijn ingelicht.

TOBIAS DEN HARTOG EN KOEN VOSKUIL

Eén ding hebben de drie (ex-) ambtenaren gemeen. Alle drie zeggen ze 'geen enkele wrok' te koesteren tegen Joris Demmink. Sterker: de een noemt hem 'joviaal', de ander een 'charmeur' met wie hij 'altijd prima heeft samengewerkt'. Toch willen ze nu, al is het jaren geleden, vertellen wat ze weten.

Ze spreken van een tijd midden jaren '90, als het ministerie van Justitie uit zijn voegen groeit. Het ambtenarenkorps dijt uit en Joris Demmink is een rising star. Als Directeur-Generaal moet hij alleen de Secretaris-Generaal voor zich dulden.

Als DG heeft Demmink privileges, zoals een auto met chauffeur. De pool van een kleine twintig chauffeurs staat klaar voor afspraken in binnen- en buitenland. Het is via die weg dat Hagenaar Tjeerd Postma met Demmink van doen krijgt.

Postma is een vreemde eend in de bijt tussen alle ambtenaren. Hij is in 1990 'overgewaaid' uit het hotelwezen en ziet als Hoofd Facilitaire Zaken wel een uitdaging in het managen van de dagelijkse besommingen op het ministerie. Ook de chauffeurspool valt onder zijn verantwoordelijkheid. Hij weet niet wat hij hoort als begin jaren '90 een van zijn chauffeurs bij hem binnen stapt, vertelt Postma. De chauffeur 'voelt zich als een hond behandeld' door Demmink.

„Hij moest van Demmink met de

dienstauto de nachtelijke uren in," zegt Postma. „Wachten voor een club in het centrum van Den Haag. Het zou duren tot het middernachtelijk uur, maar om 1.00 uur was Demmink nog binnen. De chauffeur ging informeren, maar werd weggestuurd. Een uur later hetzelfde verhaal. Tot half drie heeft hij in de auto zitten niks. Hij vertelde dat het 'de zoveelste keer was'."

Postma heeft weinig op met de ambtelijke mores, zegt hij. Dus stapt hij naar eigen zeggen binnen bij Demmink. „Ik wilde voor mijn mensen staan, want ik vond dat de chauffeurs een betere behandeling verdienden."

Postma heeft bovendien 'een prima verhouding' met Demmink. „Ik kon prima met hem opschieten, dus vond het geen probleem hem te confronteren met de klachten." Volgens Postma antwoordde Demmink dat het 'allemaal gezeur' was. „Hij bagatelliseerde het."

Homoclubs

Het is ook in die tijd dat Postma 'af en toe' geruchten hoort dat Demmink homoclubs bezoekt. „Ik zocht daar niet veel achter, want het leken gewoon roddeltjes."

Toch gaat het op een zekere dag verder, vertelt Postma. Demmink heeft in 1993 als Directeur Generaal de portefeuille Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken gekregen. Hij moet dus af en toe naar Brussel worden gereden om te vergaderen. En na één van die reisjes, spreekt Postma met chauffeur Hans Bakker. „Die vertelde mij dat Demmink tijdens een dienstreis in Brussel een jonge jongen had opgepikt. Hij zei dat Demmink seks had op de achterbank van de dienstauto en hij kon alles zien door de achteruitkijkspiegel."

Postma vraagt zich af wat hij met de informatie moet, maar Bakker dient geen officiële klacht in. Het blijft bij het gesprekje. Althans, voorlopig.

Elders op het departement komt het enkele jaren later namelijk toch alsnog tot een officiële klacht, vertelt ambtenaar John Moeleker, die in 1999 de taak kreeg om als 'verandermanager' de bestuursafdeling te reorganiseren.

Zo komt hij in die tijd regelmatig op het kantoor van Ger Danner, de directeur Algemene Zaken van het bestuursdepartement. Daar, op de veertiende verdieping, stapte dezelfde Hans Bakker - inmiddels al enkele jaren hoofd van de chauffeursdienst - op een dag binnen, vertelt Moeleker.

„Ik was met Ger Danner in die kamer. Hans zei zoiets als: 'Sorry dat ik moet storen, maar één van de chauffeurs heeft een klacht tegen Joris Demmink ingediend.'"

Volgens Moeleker vertelt Bakker dat chauffeur Rob Mostert de klager is. „Dat hij na het oppikken van een jonge jongen in het Haagse bos op de motorkap van de dienstauto moest gaan zitten met zijn rug naar de cabine toe, terwijl meneer Demmink met die jongen op de achterbank seks had."

Volgens Moeleker wordt ter plekke afgesproken de hoogste ambtenaar, de Secretaris Generaal van destijds, in te lichten. Op dat moment is dat Harry Borghouts.

Een week later informeerde Moeleker naar eigen zeggen bij Ger Danner hoe het 'met de klacht was afgelopen'. „Danner antwoordde dat Mostert plotseling was overleden, aan een hartstilstand of zoiets. Daarmee was de klacht vervallen, zo was op het niveau van de Secretaris Generaal besloten."

Borghouts, die later commissaris van de koningin in Noord Holland zou worden, ontkent desgevraagd dat hij is geïnformeerd. „Bij mij is die klacht niet beland. Ik wil het

hierbij laten."

Moeleker bleef destijds verbaasd achter: „Ik vind het wonderlijk dat dit verhaal over Rob Mostert niet een staartje heeft gekregen. Ik vind het zeer merkwaardig dat Demmink nooit op non-actief is gesteld totdat was uitgezocht of de klacht al dan niet klopte."

Weduwe

Ook de weduwe van de overleden chauffeur, Johanna Mostert-Harteveld, bevestigt dat haar man een formele klacht heeft ingediend over het gedrag van Demmink.

Zij vertelt dat Rob op 25 januari 2000 overleed aan een hartstilstand. Verhalen dat Mostert onder 'mysterieuze omstandigheden' overleed nadat hij klaagde over Demmink, noemt ze onzin. Zij vermoedt dat hij bezweek aan een familiekwaaal, omdat Robs neef en vader jong stierven aan hartfalen.

De weduwe heeft een iets andere lezing over de klacht. Zij zegt zich te herinneren dat Rob die indiende namens een andere chauffeur, Bertus Ligt. Die zou 'een probleem' hebben gehad met Demmink. „Hij had iets meegemaakt wat hij liever niet had willen zien."

De Amsterdamse oud-hoofdofficier van justitie Hans Vrakking liet echter vorige week in een interview met NRC Handelsblad weten dat het wel degelijk Mostert zelf was die had verteld 'er niet meer tegen te kunnen'. Mostert stapte volgens de magistraat met belastende informatie naar de BVD. „Hij zat ermee dat Demmink in de dienstauto af en toe seks had met jongens," aldus Vrakking.

Ook andere bronnen bevestigen dat het wel degelijk Mostert zelf was die problemen had met Demmink. Zoals justitieambtenaar Rinus Bruël.

Bruël kreeg deze kennis toen hij voorzitter was van de Gemeenschappelijke

Ondernemingsraad van de Directie Algemene Zaken en Bestuursbeleid. „Mostert sprak van herhaaldelijke incidenten en beklagde zich daarover bij mij. Mostert klaagde vaker dat Demmink aan bordeelbezoek deed, het heel laat maakte en wel eens de auto onderkotste."

Ook Bruël weet van de klachtbrief van Mostert, al kende hij de exacte inhoud niet. Bruël zegt te hebben gehoord dat die brief is 'kwijtgeraakt'.

Een andere bron voor dezelfde feiten is een externe adviseur die destijds in opdracht van justitie de Ondernemingsraad trainde. Deze man, die door privéomstandigheden niet met name kan worden genoemd, verklaart dat hij heeft gehoord hoe de klachten zelfs breder in de OR zijn besproken. „Demmink zou jongetjes in zijn dienstauto hebben besteld," zegt hij.

Toch stapte niemand, ook niet de ambtenaren Bruël, Moeleker en Postma, naar de politie of maakt de zaak aanhangig binnen het ministerie. Bruël zegt dat hij destijds niet wist dat het om minderjarige jongens kon gaan.

Veiligheidsdienst

Postma zegt wel dat hij toen al worstelde met zijn geweten, maar kreeg naar eigen zeggen nog een kans om de kwestie kenbaar te maken.

Demmink is namelijk onverminderd ambitieus gebleven en komt in 2001 in de race voor de plek van Secretaris Generaal, de hoogste ambtelijke positie op het departement. De gehele top wordt periodiek onderworpen aan een screeningsonderzoek door de veiligheidsdienst. Op dat moment was dat de BVD.

Eén van de doelen van zo'n onderzoek is vast te stellen dat topambtenaren, of mensen die voor zo'n functie worden voorgedragen, betrouwbaar zijn en niet kunnen

worden gechanteerd, bijvoorbeeld met uitspattingen in het privéleven.

Postma, die dan even verderop bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) werkt, krijgt naar eigen zeggen bezoek van twee BVD-medewerkers die zijn belast met de screening van Joris Demmink.

„Ik had al die tijd gedacht: de escapades van Joris gaan een keer uitkomen. Ik verwonderde me: hoe ver kun je gaan?"

Naar Postma's gevoel is het bezoek van de BVD'ers dé kans om alsnog alles uit de doeken te doen. „Ik heb hen toen verteld van de klachten over nachtelijke bezoeken aan clubs én natuurlijk van dat verhaal van de dienstreis naar Brussel. Dat Demmink toen een jonge jongen had opgepikt en seks had op de achterbank van de dienstauto, terwijl de chauffeur alles ziet door de achteruitkijkspiegel. Ik heb hen expliciet gewaarschuwd dat hij chantabel was."

Ook de externe adviseur van de Ondernemingsraad zegt dat hij letterlijk aan de BVD heeft gemeld dat Demmink 'jongetjes in zijn dienstauto bestelde'. Postma houdt aan zijn gesprek met de BVD een goed gevoel over, maar hoort 'korte tijd later' dat Demmink tóch wordt aangesteld als SG. „Toen begreep ik er helemaal niets meer van."

De verklaringen van de ambtenaren werpen een nieuw licht op de zaak. Opeenvolgende ministers hebben verklaard dat er nooit een aanleiding is gevonden de promoties van Demmink tegen te houden, of zijn rol als hoogste ambtenaar bij justitie ter discussie te stellen. De verklaringen die nu worden afgelegd, maken echter duidelijk dat er klachten zijn geweest vanuit zijn chauffeurs én dat over het gedrag van Demmink verklaringen zijn afgelegd aan de BVD.

Minister Opstelten laat in een reactie weten dat zowel door de BVD als opvolger AIVD 'informatie

(...) is betrokken en gewogen in de onderzoeken' en 'de AIVD mij heeft bericht dat er nimmer aanleiding is gevonden om een verklaring van geen bezwaar te weigeren of deze te heroverwegen'.